

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Quàm meritò adulteri adulterijs conjugum puniantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

nutu decipi; vt insidias faceret foribus alienis. Quare securè potuit illud sibi imprecari, quod grauissimum etiam Lacedæmonij censuerunt. Nam, Suida teste, *Lacedemoniorum execratio est: Vtinam adfices, ac terram egeras, & equos alas, & uxor tua mæchum habeat, quod hæc omnia sumptuosa & noxia sunt.* Hanc iustum adulterij pœnam Deus etiam Dauidi inflixit, & antè, quām infliceret, comminatus est. *Eò quod tuleris vxorem Vriae, tollam uxores tuas, in oculis tuis, & dabo proximo tuo.* Nimirum iustus judex, qui oculum pro oculo, dentem pro dente exigit; par pari solet referre; vt de similitudine pœnæ, culpæ magnitudo agnoscatur.

Suidas verb.
Dacnome
nos.

2. Reg. 12. 11.

Quanquam coniugi quoque coniux adulter, prauitate exempli, occasionem præbet. Et, dum iusta quadam indignatione ac zelo mouetur vxor, facile animus stomachans suggerit, vt adulterium adulterio vindicet. Putatque, se non debere esse pudicam, quæ maritum intelligit esse impudicum. Et quid maritus succenseat, quod ipse facit? *Improbus est*, inquit Seneca, qui ab uxore pudicitiam exigit, ipse alienarum corruptor uxorum. Quæ publicè dicit, *Caia tibi siam, si mihi Caius eris;* eadem tacitè dicit: *Mæcha tibi siam, si mihi mehus eris.* Seruanda fides ab viroque alteri est; inquit Lactantius, immo exemplo continentia docenda vxor, ut se castè gerat. *Iniquum est enim, ut id exigas, quod præstare non possis.* Quis vir non ægrè ferat, præstare se fidem vxori mutuam charitatem non exhibenti? cur ergo & vxor non sentiat, se fidelem marito ad alienum torum euaganti?

Senec. ep. 95.

Lactant. lib. 5.
cap. 23.

Dum fuit Atrides vna contentus, & illa
Castæ fuit: vitio est improba facta viri.

Ouid. lib. 1. de
arte.

Primum itaque, ait Aristoteles, leges sint viro ad uxorem, ut iniuria cesseret, sic nec ipse iniuriam patietur. Alioqui, si ille fastidit connubium, imitari vult mulier virum, & alium parare amatum. Certè nulla est tam perditæ pudoris adultera, quæ hanc caussam perfidiæ suæ non prætentat; iniuriam se peccando non facere, sed ferre. Non ergo tantum adulterat ipse, sed uxorem quoque suam adulteram facit homo, neque alieni matrimonij abstinent, neque sui custos; ait Quintilianus, qua inter se natura

VIII.

Eee 3 connexæ

connexa sunt. Nam neque maritus circa corrumpendas aliorum coniuges occupatus, potest vacare domesticæ sanctitati; & uxor, cum in tale incidit matrimonium, exemplo ipso incitata, aut imitari se putat, aut vindicare: Cauendum igitur, ne occasionem vitij nostram temperantia demus: sed affilescant inuicem mores duorum, & in quibus animis ferant. Nos ipsis in altero cogitemus. Nam ferme hoc iustitia summa consilit; ut non facias alteri, quidquid ipse ab altero pati nolis. Commeritum ergo est supplicium, & populo adultero olim quoque dignum indicatum. Non visitabo super filias vestras, inquit Dominus, apud Oseam, cum fuerint formate, & super sponsas vestras, cum adulterauerint: quoniam ipsorum meretricibus conuersabantur. Vult igitur Deus, ut poena, ex quo, adulterijs respondeat. Quæ sane poena non est exigua. Siquidem ignis est, usque ad perditionem deuorans. Olim ignibus adulteria puniebantur; nunc saltem zelotypiæ igne ea plectit Deus; qui utique usque ad perditionem deuorat; si adigit ad furorem. Hoc autem eum facere, Salomon est testis: Zelus & furor viri, non parcer in die vindictæ, nec acquiesceret cuiusquam prebius, nec suscipiet, pro redemtione, dona plurima. Certò gravis dolor, incredibilisq; ignominia, inquit S. Hieronymus, quando maritus in media ciuitate vxoris iniuriam prohibere non posset. Non tantus dolor in filia constuprata, quantus in uxore polluta: maritus enim libentius audit uxorem interfici, quam pollui. Et ita autem hæc poena maxima est, est tamen talionis, & iusta, quia etiam adulterium nefas est, vel iniquitas maxima: quam & Abimelech peccatum grande, ob insignem sceleris improbitatem, appellavit. Hac de causa ait Ecclesiastes: Inueni amariorem mortem mulierem, quæ laqueus venatorum est, & sagena cor eius, vinculans manus illius, qui placet Deo, effugiet illam: qui autem peccator est, capietur ab illa, ut punitatur. Inter omnes autem puniendo modos, amarissimus est, si adulterium unius adulterio alterius plectatur; sed & iustissimus, juxta illam iustitiae legem; In qua mensura mensi fueritis, remetetur vobis.

Quod Boleslao II. Polonorum regi, rerum aliqui gestorum magnitudine clarissimo, alijsque, sub illo, Veneris non minus, quam Marti militantibus, iustissimè contigit. Hic rex, vicit

Osee. 4. 14.

Iob. 31. 12.

Proph. 6. 35.

S Hieron. in Amos. 5. 7.

Iob. 31. 11.

Gen. 20.

Eccles. 7. 27.

Matth. 7. 2.

IX.
Croner. lib. 4